

Άγιος Θεοδόσιος ο Κοινοβιάρχης

Αυτός ο άγιος ζούσε στα χρόνια του Λέοντος του μεγάλου το 450, και έζησε και ως τα χρόνια του Αναστασίου του Δικόρου, που βασίλευσε το 491. καταγόταν από ένα χωριό της Καππαδοκίας που ονομαζόταν Μωγαρισού. Ήταν υιός γονέων ευσεβών και πιστών, τον πατέρα του τον έλεγαν Προαιρέσιο και τη μητέρα του Ευλογία. Αυτός λοιπόν αφού έγινε μοναχός, πήγε στα Ιεροσόλυμα και από εκεί ήρθε στην Αντιόχεια, και αντάμωσε τον άγιο Συμεών τον στυλίτη από τον οποίο έμαθε και την πρόοδο που επρόκειτο να έχει στην αρετή, και ότι θα γίνει και ποιμένας πολλών λογικών προβάτων. Έπειτα ησύχασε κοντά σε έναν ησυχαστή, που λεγόταν Λογγίνος, και παρουσιάστηκε τόσο υπερβολικά εγκρατής, που όλη την εβδομάδα έτρωγε μόνο μία φορά, ο αιδίμος, και στο διάστημα τριάντα ολόκληρων χρόνων δεν έφαγε καθόλου ψωμί. Άσκησε λοιπόν κάθε είδος αρετής και έφθασε σε τέτοιο ύψος αναβάσεως ο τρισόλβιος, ώστε αξιώθηκε να εκτελεί παράδοξα θαύματα, γιατί μόνο αυτός έβλεπε μαζί με έναν άλλο αδελφό τον μαθητή του Βασίλειο, ο οποίος αφού πέθανε και ενταφιάστηκε στον τάφο, τον οποίο ο άγιος έκτισε για αυτόν προς ενθύμηση του θανάτου, στεκόταν μετά το θάνατο στην Εκκλησία μαζί με τους

άλλους αδελφούς και έψαλλε μαζί τους. Και ήταν αόρατος για όλους τους άλλους. Αυτός άναψε και τα σβησμένα κάρβουνα χωρίς φωτιά στον τόπο εκείνο, όπου επρόκειτο να θεμελιωθεί το μοναστήρι. Αυτός ελευθέρωσε από την αιμορραγία μια γυναίκα, η οποία προσήλθε με πίστη.. αυτός από ένα σπυρί σιτάρι, το οποίο ευλόγησε, έκανε να υπερχειλίσουν οι σιταποθήκες.

Αυτός, που εμφανίστηκε χωρίς να τον βλέπουν, έβγαλε από το βυθό του πηγαδιού το παιδί που έπεσε εκεί μέσα. Αυτός έπαυσε και το θάνατο των παιδιών μιας γυναίκας, τα οποία πριν ακόμα γεννηθούν στην ζωή, αρπάζονταν από το θάνατο. Έτσι και τη μητέρα τους, η οποία δεν είχε καλύτερη τύχη και από μια εντελώς στείρα, εξαιτίας των θανάτων των παιδιών, ο άγιος με την προσευχή του την έκανε πολύτεκνη. Αλλά και το νέφος ακρίδων έδιωξε ο άγιος με μια μόνον παρατήρηση. Αυτός και τον Κόμη της Ανατολής Κήρυκο φύλαξε άτρωτο στον πόλεμο, διότι εκείνος φορούσε για προστατευτικό θώρακα το τρίχινο ιμάτιο του αγίου. Αλλά και τη γη που αδικούνταν από την ξηρασία και δεν έδινε καρπό την ελευθέρωσε από την ανυδρία, προκαλώντας βροχή με την προσευχή του.

Προείπε ακόμα ο όσιος και την κατεδάφιση που επρόκειτο να πάθει η πόλη Αντιόχεια από τον σεισμό. Και πολλούς ανθρώπους γλύτωσε από την τρικυμία της θάλασσας με την εμφάνισή του όταν κινδύνευαν. Και στάθηκε και δάσκαλος της αρετής σε πολλούς μαθητές, και περισσότερους παρακίνησε προς τον ίδιο ζήλο και μίμηση της δικής του αρετής με τα λόγια και τα έργα του και στη συνέχεια τους έφερε κοντά στον Κύριο. Έτσι λοιπόν αφού έζησε και δοξάστηκε στη γη, αναπαύθηκε εν ειρήνη, παραδίδοντας το πνεύμα του στα χέρια του Θεού και τελεία η σύναξή του στον Αποστολικό ναό του κορυφαίου Πέτρου.

Απόσπασμα από τον κατά πλάτος Βίο του Αγίου

Και ήταν σε όλα όσα γίνονταν πραότατος, ταπεινός και ήμερος, όταν όμως κινδύνευε η ευσέβεια, τότε φαινόταν φιλόνικος και ισχυρογνώμων ο Άγιος Θεοδόσιος. Και ήταν, σύμφωνα με τη Γραφή, «πυρ φλέγον» και «μάχαιρα κόπτουσα», που αφανίζει τα κακά ζιζάνια. Έτσι φιλονίκησε με τον παράνομο βασιλιά Αναστάσιο, τον μεγάλο και άσπονδο εχθρό της Δ' οικουμενικής αγίας Συνόδου, ο οποίος ακολουθούσε την αίρεση του δυσσεβούς Ευτυχούς και Διοσκόρου και Σεβήρου, οι οποίοι πίστευαν ότι ο Χριστός έχει μία φύση, οι άχρηστοι, ο οποίος βασιλιάς άλλους πατέρες κολάκευε και συμμορφώνονταν με την αίρεση και άλλους τους τυραννούσε ο άμυαλος. Κι έτσι δοκίμασε να παρασύρει και τον σοφό Θεοδόσιο με αργύρια, ο φιλάργυρος. Του έστειλε λοιπόν δωρεά τριάντα λίτρες χρυσού και για να μην το καταλάβει ότι το έστειλε με πονηριά και το γυρίσει πίσω, κάλυψε με πονηριά το δόλωμα και του μήνυσε να το δεχτεί για να το ξοδέψει για τους αρρώστους και τους φτωχούς. Και ο Άγιος δέχτηκε το χρυσό για να μη δώσει αφορμή για σκάνδαλο, τη μιαρή όμως γνώμη του τη μίσησε και την απέκρουσε, ανατρέποντάς την με αληθινές αποδείξεις και παραδείγματα, και νικήθηκε ο βασιλιάς, σαν να πολεμούσε το ελάφι με το λιοντάρι, όπως θα φανεί παρακάτω.

Αφού πέρασε λίγος καιρός, αφότου φιλοδώρησε τον Άγιο με τον χρυσό ο βασιλιάς, έστειλε ανθρώπους στον Όσιο να υπογράψει την προαναφερθείσα αίρεση. Τότε συγκεντρώνει όλους τους Πατέρες της ερήμου και με τη σύμφωνη γνώμη και τη θέληση όλων γράφει στον βασιλιά την εξής απάντηση: «επειδή μας έστειλες μήνυμα να κάνουμε ένα από τα δύο, δηλαδή ή να συμφωνήσουμε με την άποψη των Ακέφαλων ή να θανατωθούμε βίαια αν μείνουμε πιστοί στα ορθά Δόγματα των Πατέρων, μάθε ότι προτιμούμε τον θάνατο και όχι μόνο εμείς δεν παρεκκλίνουμε καθόλου από την αλήθεια, αλλά και όσους άλλους παρασύρετε και δεχτούν τα φρονήματά σας, εμείς τους αναθεματίζουμε, και αν χειροτονήσετε κάποιον από τους Ακέφαλους, εμείς δεν τον δεχόμαστε. Μακάρι, Χριστέ Βασιλιά, να μη συμβεί να παραιτηθούμε ούτε λίγο από την Ορθοδοξία, αλλά ακόμα και αν δούμε τους Άγιους αυτούς Τόπους να έχουν παραδοθεί στη φωτιά, ακόμα και αν πάθουμε οτιδήποτε άλλο, δεν αλλάζουμε γνώμη, ακόμα και αν ελεεινά τεμαχίσουν τα σώματά μας σε μικρά τεμάχια, αλλά πιστεύουμε στις τέσσερις Άγιες Συνόδους, από τις οποίες η πρώτη των 318 Πατέρων έγινε κατά του Άρειου στη Νίκαια, τον οποίο και αναθεμάτισαν, επειδή το δόγμα του

δυσσεβούς θεωρούσε τον Υιό του Θεού ξένο από την ουσία του Πατρός. Η δεύτερη κατά του Μακεδόνιου, ο οποίος βλασφημούσε προς το Άγιο Πνεύμα. Η Τρίτη πραγματοποιήθηκε στην Έφεσο κατά του Νεστορίου, ο οποίος φλυαρούσε με μιανό και παράλογο τρόπο κατά της οικονομίας του Χριστού, και η τέταρτη των 630 θεοφόρων Πατέρων στη Χαλκηδόνα, οι οποίοι έχοντας ίδιο φρόνημα με τους άλλους, αφορίσαν τον Ευτυχή και τον Νεστόριο, και τους έδιωξαν μακριά από την Εκκλησία και δυνάμωσαν την Ανατολική Πίστη, χαρακτηρίζοντας αυτούς που έχουν διαφορετικό φρόνημα ξένους από την Εκκλησία του Χριστού. Από αυτή λοιπόν την Ορθόδοξη Πίστη δεν παρεκκλίνουμε ούτε προδίδουμε (μακριά από εμάς!) την ευσέβεια, έστω και αν πρόκειται να μας δώσετε χιλιάδες θανάτους. Η ειρήνη του Θεού που καθοδηγεί κάθε νου, μακάρι να είναι φύλακας και οδηγός του κράτους σου».

Μόλις δέχτηκε αυτή την επιστολή ο βασιλιάς, ευλαβήθηκε τον Άγιο και του έστειλε απάντηση προφασιζόμενος ότι δεν έφταιγε ο ίδιος σε αυτό το θέμα, αλλά οι κακοί Αρχιερείς και κληρικοί, οι οποίοι θέλοντας να φανούν σοφοί, προκαλούσαν τα σκάνδαλα. Αυτά και άλλα αφού έγραψε ο βασιλιάς στον Άγιο, σταμάτησε και δεν εκβίαζε κανένα να ακολουθήσει την αίρεση. Αλλά μετά από καιρό άλλαξε γνώμη και έστειλε πάλι γράμματα κατά της ευσέβειας, ο απερίσκεπτος. Ο γενναίος όμως και ζηλωτής της ορθής πίστης Άγιος Θεοδόσιος, δεν αποδέχτηκε τα γράμματα, αλλά σαν λιοντάρι όρμησε κατά των απεσταλμένων και αφού συγκέντρωσε το πλήθος, ανέβηκε στον άμβωνα και είπε μεγαλόφωνα: «όποιος εναντιωθεί στις τέσσερις Άγιες Οικουμενικές Συνόδους και δεν τις τιμά όπως τα τέσσερα Ευαγγέλια, να έχει το ανάθεμα.». αυτά είπε και έτρεξε σαν Άγγελος στις κοντινές χώρες και πόλεις σαν στρατηγός, με πολλούς Μοναχούς να τον ακολουθούν, και στήριζε τους πιστούς, ξεσήκωνε τους νωθούς και όσους είχαν αμφιβολία για την Ορθόδοξη πίστη τους βεβαίωνε και τους έκανε πρόθυμους να μη φοβηθούν τις απειλές του τυράννου, αλλά να πεθάνουν, αν χρειαστεί, για την ευσέβεια.

Και τους δίδασκε ο Όσιος να γνωρίζουν ότι ο Υιός και Λόγος του Θεού είναι ταυτόχρονα Θεός και άνθρωπος σε μια υπόσταση, δηλαδή πρόσωπο, έχοντας από τη φύση του τη θεότητα και την ανθρωπότητα. Έφερε και για απόδειξη την Αγία εκείνη και Οικουμενική Τετάρτη Σύνοδο, η οποία σαφέστατα ανατρέπει αυτές τις δύο αιρέσεις, του δυσσεβούς Νεστορίου, ο οποίος χώριζε τον ένα Χριστό σε δύο υιούς και δύο υποστάσεις ο ανόητος, και του Ευτυχούς και Διοσκόρου και Σεβήρου, οι οποίοι συγχέουν σε μία φύση του ενός Χριστού τη θεότητα και την ανθρωπότητα. Γιατί ο Νεστόριος πίστευε δύο φύσεις και υποστάσεις στο Χριστό και δύο υιούς, έναν Θεό που γεννήθηκε από τον Πατέρα, και άλλον από την Αγία Παρθένο. Ο Ευτυχής πάλι και ο Διόσκορος και ο Σεβήρος, που πίστευε τα ίδια με αυτούς, θέλοντας δήθεν να πολεμήσουν αυτή τη σφαλερή διαίρεση του Νεστορίου, έπεσαν πάλι και οι ίδιοι τόσο ανόητα σε άλλη αίρεση, δίνοντας στο Χριστό μία φύση θεότητας και ανθρωπότητας, και πιστεύοντας οι άμυαλοι ότι η θεότητα μπορεί να πάσχει. Γιατί, αν έχει ο Χριστός μία φύση, όπως φλυάρησαν αυτοί, άρα και η θεότητα γνώρισε το θάνατο. Αλλά ας σφραγισθούν τα μιανό τους στόματα, γιατί η Αγία Τετάρτη Οικουμενική Σύνοδος απόφασισε να τιμούμε δύο φύσεις θεότητας και ανθρωπότητας σε μία υπόσταση χωρίς να τις συγχέουμε, χωρίς να τις μεταβάλλουμε και δίχως να τις χωρίζουμε, έναν Υιό εκ του Πατρός προαιώνιο σύμφωνα με τη θεότητα, μεταγενέστερο και πάλι γεννηθέντα από την Αγία Παρθένο με νεότερο νόμο σύμφωνα με την ανθρωπότητα, ομοούσιο με τον Πατέρα, αμήτορα και απάτορα. Με αυτά και άλλα παρόμοια δίδασκε με θάρρος το ποιμνίό του ο σοφός Θεοδόσιος. Και για αυτό ο βασιλιάς θύμωνε μαζί του και τον εξόρισε άδικα. Ο δίκαιος κριτής όμως Θεός, αφαίρεσε τη ζωή εκείνου του παράφρονά και όταν επέστρεψε πάλι ο Όσιος έπαυσε ο διωγμός της Εκκλησίας και σταμάτησαν τα σκάνδαλα. Και οι αιρετικοί κακοί αρχιερείς διώχτηκαν από τους θρόνους τους, και οι ευσεβείς πήραν πίσω τους δικούς τους θρόνους, όπως και πριν, και πολλοί από αυτούς επαίνεσαν τον μέγα Θεοδόσιο για το θάρρος που έδειξε και δεν δέχτηκε τα βασιλικά προστάγματα. Ιδιαίτερα οι Αρχιεπίσκοποι, της Ρώμης Αγάπιος και ο Εφραίμ της Αλεξάνδρειας του έγραψαν εγκωμιαστικά γράμματα και πολύ τον εγκωμίασαν.